

KALENTERIMAAILMAN KUULUMISIA No 8 ★ Syksy 2001

NIMIPÄIVÄT INTERNETISSÄ

VUODEN 2003

UUTUDET:

EUROOPPA-PÄIVÄ JA
KAKSI PYHÄÄ S. 2

KISSANPÄIVÄ
KALENTERIIN?
S. 2

KILPAILUNEUVOSTO
MOITTI HANSEL OY:N
KALENTERIKAUPPOJA
S. 3

VIIKONLOPUN
MÄÄRITELMÄ
S. 4

Yliopiston almanakkatoimistoon tulee yhä useammin kysymyksiä nimipäivien julkaisemisesta internetissä. Useat yritykset haluavat käyttää nimipäivätietoja omalla aloitussivullaan. Tavallisesti julkaistaan kulumassa olevan päivän nimipäivät suomeksi ja ehkä myös ruotsiksi.

Muutammat ovat halunneet sijoittaa sivuilleen myös nimipäivähaun, jossa etsitään jonkin nimen nimipäivää tai jollekin päivämäärälle kuuluvia nimiä.

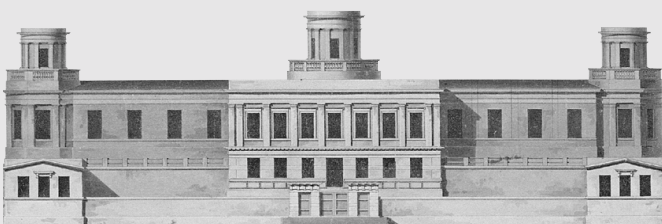
Internet-julkaisemiseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin paperijulkaisemiseen. Päivittäisten tai viikottaisten nimipäivien julkaiseminen on vapaata. Samoin nimihaku on vapaa tekijänoikeusmaksuista, jos tuloksena on vain pariin päivään liittyviä tietoja.

Suomalaiset ja suomenruotsalaiset nimipäivälistat saa halutessaan almanakkatoimistosta sähköisessä muodossa pientä korvausta vastaan. Nimet voi myös itse naputella sisään; lähteenä kannattaa käyttää luotettavaa kalenteria, vaikkapa Yliopiston nimipäiväalmanakkaa, jossa ovat mukana kaikki kalenterinimet.

Maksulliseksi nimipäivien julkaiseminen muuttuu, jos kävijä saa nähtäväkseen yli kahden viikon nimipäivät kerrallaan tai aakkosellisesta listasta yli 15 peräkkäistä nimeä.

Esimerkiksi Keskon verkkokauppa rakensi nimihaun www.plussa.com-sivuilleen (kohta Napero-Nimipäiväkirja). Nimihaku antaa yhdeksi tulokseksi kaikki tietyllä kirjaimella alkavat nimet. Tällaisesta julkaisemisesta yliopisto perii pienen vuosittaisen maksun kävijämäärän mukaan.

Helsingin yliopisto suunnittelee myös omille sivuilleen nimipäivähakua, jossa on suomalaisten ja suomenruotsalaisten nimien ohessa myös ortodoksiset ja mahdollisesti saamelaiset nimet. Nimihauksen odotetaan valmistuvan vuoden loppuun mennessä. ☺

Kalenterimaailman kuulumisia ISSN 1455-8823
Almanakkatoimiston tiedotuslehti ilmestyy 2 kertaa vuodessa
Vastaava toimittaja Heikki Oja
Julkaisija Helsingin yliopiston Kehityspalvelut Oy,
Yliopiston almanakkatoimisto
PL 14 (Kopernikuksentie 1), 00014 Helsingin yliopisto
Puh. (09)1912 2942 Faksi (09)1912 2917
Sähköposti almanakka@helsinki.fi
Internet <http://almanakka.helsinki.fi>
Tekstin lainaaminen on sallittua jos lähde mainitaan.

VUODEN 2003 UUTUUKSIA:

EUROOPPA-PÄIVÄ JA UUSIA PYHIÄ

Pääosa vuoden 2002 kalente-
reista alkaa olla valmiina, ja
kalenterintekijät siirtävät jo
katseensa seuraavaan vuoteen.

Vuoden 2003 kalenteriin tulee
jälleen muutamia uutuuksia: Eu-
rooppa-päivä ja kaksi uutta py-
hännimeä.

EUROOPPA-PÄIVÄ 9.5.

Helsingin yliopisto teki lokakuun
alussa päätöksen, että Eurooppa-
päivä 9. toukokuuta merkitään
vastedes Yliopiston almanakkaan,
Valtiokalenteriin ja muihinkin ka-
lentereihin.

Ehdotus Eurooppa-päivän mer-
kitsemisestä tuli Eurooppalainen
Suomi ry:ltä. Yhdistys totesi ehdo-
tuksessaan, että Eurooppa-päivää
on vietetty Suomessa jo seitsemä-
nä vuonna. Suositus päivän viettä-
misestä on tehty Milanon huippu-
kokouksessa vuonna 1985.

Päivämäärä 9. toukokuuta on
saatu vuodelta 1950, jolloin lausut-
tiin nykyisen Euroopan unionin
syntysanat. Tuolloin Ranskan ul-
koministeri Robert Schuman antoi
julistuksen, jossa "Ranskan halli-
tus ehdottaa koko Ranskan ja Sak-
san hiili- ja terästuotannon asetta-
mista yhteisen korkean viran-
omaisen alaisuuteen, järjestöön,
joka on avoin muidenkin Euroo-
pan maiden osallistumiselle."

Helsingin yliopisto katsoi, että
Eurooppa-päivä on jo vakiintunut
Suomeen, ja päätti merkitä sen ka-
lentereihin. Päätöksen allekirjoitti
rehtori Kari Raivio. Päivän ruot-
sinkiäinen nimi on Europadagen.

Lipunkuva Eurooppa-päivän
kohdalle ei kuitenkaan vielä voida
merkitä, vaikka Eurooppalainen
Suomi ry näin esitti. Sisäministeriö
on parina vuonna suositellut lipu-
tusta Eurooppa-päivänä, mutta ei
ole suositellut sitä vielä pysyväksi
liputuspäiväksi.

PYHÄN HENRIKIN JA VIATTOMIEN LASTEN PYHÄT

Vuoden 2003 kalenterista löytyy
ensimmäisen kerran kaksi uutta
pyhäpäivää, jotka kirkolliskokous
pari vuotta sitten päätti ottaa käyt-
töön.

Tammikuun 19. päivä sattuu
vuonna 2003 sunnuntaille, ja siksi
päivä saa nimen Pyhän Henrikin
muistopäivä. Pyhä Henrik oli Suo-
meen tullut piispa, jonka Lalli sur-
masi 1156. Pyhäpäivä on samalla
myös toinen sunnuntai loppiaises-
tä.

Myös joulukuun 28. päivä sattuu
sunnuntaille, ja siksi Viattomien
lasten päivä saa pyhäpäivän luon-
teen.

Viattomien lasten päivä oli py-
häpäivä, neljäs joulupäivä, jo 1700-
luvun almanakoissa. Vuonna 1772
se kuitenkin muutettiin arkipäi-
väksi. Pyhän Henrikin muistopäi-
vä sen sijaan ei ole ollut Suomessa
koskaan aikaisemmin pyhäpäivä.

Piispa Henrik sai oman pyhäpäivän.

Uuden evankeliumikirjan mu-
kaan Pyhän Henrikin muistopäivä
ja Viattomien lasten päivä ovat py-
häpäiviä vain silloin, kun ne sattui-
vat sunnuntaiksi. Vuoden 2003 jäl-
keen Viattomien lasten päivä sat-
tuu sunnuntaille vuonna 2008, ja
vuonna 2014 molemmat ovat seu-
raavan kerran sunnuntaipäiviä. ☪

KISSANPÄIVÄ KALENTERIIN?

Eurooppa-päivän lisäksi Helsingin yliopisto sai muitakin ehdotuksia
uusiksi kalenteripäiviksi vuodelle 2003.

Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaali- ja romaniasiain neuvottelulau-
takunta ehdotti, että kansainvälinen romanipäivä 8. huhtikuuta merkit-
täisiin kalentereihin. Päivä on Suomessa uusi tulokas, sillä sitä on vietet-
ty vuodesta 2001 alkaen.

Suomen Kustannusyhdistys ry ehdotti, että kirjan ja ruusun päivä
merkittäisiin kalentereihin. Unescon yleiskokous 1995 julisti huhtikuun
23. päivän maailman kirjan ja tekijänoikeuden päiväksi. Suomessa päi-
vää on vietetty useana vuonna.

Suomen Agility Kissat -yhdistys ehdotti almanakkaan kissanpäivää.
Sitä vietettäisiin kevään lemmikkieläinviikolla eli viikon 20 tiistaina.

Yliopisto ei hyväksynyt päiviä yliopiston kalentereihin, mutta kukin
kalenterinjulkaisija voi lisätä päivät omiin sopiviksi katsomiinsa kalen-
tereihin.

Helsingin yliopisto ottaa omiin kalentereihinsa harkintansa mukaan
sellaisia päiviä, joiden aihepiiri on kyllin yleinen, jotka ovat vakiintu-
neet Suomeen ja joita vietetään laajalti ja useilla paikkakunnilla. ☪

KILPAILUNEUVOSTO MOITTI HANSEL OY:N KALENTERIKAUPPOJA

Kilpailuneuvosto antoi syksyllä päätöksen asiassa, jossa käsiteltiin Kauppatalo Hansel Oy:n (entisen Valtion hankintakeskuksen) viimekeväistä kalenterihankintaa.

Hansel Oy kilpailutti keväällä kalenterihankintansa seuraaville vuosille. Kilpailun voittajaksi Hansel Oy valitsi Ajasto Osakeyhtiön, jonka tarjouksen arvo oli noin 4,5 miljoonaa markkaa. Halvimman tarjouksen teki kuitenkin CC Kalenteripalvelu Oy, jonka tarjous oli noin miljoona markkaa edullisempi.

CC Kalenteripalvelu Oy vei asian kilpailuneuvoston käsiteltäväksi. Kilpailuneuvosto kumosi kesäkuun 18. päivänä Hansel Oy:n tekemän päätöksen, koska se oli julkisista hankinnoista annetun lain vastainen, ja velvoitti Hansel Oy:n tekemään uuden, lainmukaisen päätöksen.

Hansel Oy teki kilpailijoiden välillä uuden vertailun ja sai jälleen Ajasto Oy:n voittajaksi. CC Kalenteripalvelu Oy vei asian uudelleen kilpailuneuvostoon.

Kilpailuneuvosto moitti uudessa päätöksessään harvinaisen voimakkaasti Hansel Oy:n menettelyä. Sanatarkka lainaus päätöksestä:

“Kilpailuneuvosto toteaa, että asia on nyt toista kertaa neuvoston ratkaistavana. Sen sijaan, että Kauppatalo Hansel Oy olisi asianmukaisesti korjannut virheellisen menettelynsä, uusi tarjousvertailu on pyritty tekemään tarkoitushakuisesti ja painottamaan siinä sellaisia tekijöitä, joilla voitaisiin välttää hakijan [CC Kalenteripalvelu Oy:n] valitseminen kalentereiden toimittajaksi. Menettely on erityisen moitittavaa, kun siihen on syyllistynyt Hansel Oy:n kaltainen hankintayksikkö, jolta on voitava edellyttää hankintasäännösten tuntemusta ja virheetöntä menettelyä.”

Kilpailuneuvosto katsoo, että virheettömässä menettelyssä CC Kalenteripalvelu Oy olisi saanut enemmän pisteitä ja voittanut tarjouskilpailun.

Koska vuoden 2002 kalenterien toimitukset ovat jo käynnissä, ei

Kauppatalo Hansel Oy:n ja Ajasto Oy:n välisen sopimuksen peruuttaminen ole mahdollista, ja siksi kilpailuneuvosto määräsi Hansel Oy:n suorittamaan CC Kalenteripalvelulle hyvitysmaksun sen kärsimästä tulonmenetyksestä.

Kilpailuneuvoston päätöslauselma 17.9.2001 on kokonaisuudessaan seuraava:

“Kilpailuneuvosto velvoittaa nyt asetettavan 300.000 markkan sakon uhalla Kauppatalo Hansel Oy:n irtisanomaan Ajasto Oy:n kanssa 25.6.2001 solmimansa sopimuksen siten, että sopimus lakkaa 31.3.2002. Sopimuksessa tarkoitettu kalenterihankinta on tuon ajankohdan jälkeiseltä ajalta kilpailutettava ja siinä otettava huomioon, mitä kilpailuneuvoston tässä ja 18.6.2001 antamassa päätöksessä on tarjousvertailusta ja arviointikriteerien pisteytyksestä sanottu.

Hyvitysmaksuna syrjitylle CC Kalenteripalvelut Oy:lle Kauppatalo Hansel Oy valvoitetaan suorittamaan 150.000 markkaa.”

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS VAHVISTI KILPAILUNEUVOSTON KALENTERIPÄÄTÖKSEN

Korkein hallinto-oikeus antoi elokuun lopulla päätöksen valituksesta, jonka Ajasto Osakeyhtiö oli tehnyt aiemmasta kilpailuneuvoston päätöksestä.

Kilpailuneuvosto katsoi syyskuussa 1999, että Ajasto Oy oli vuosina 1995-97 syyllistynyt määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön kalenterien markkinoinnissa. Kilpailuneuvosto määräsi Ajasto Oy:n suorittamaan valtiolle seuraamusmaksuna kaksi miljoonaa markkaa.

Ajasto Osakeyhtiö teki päätöksestä valituksen kor-

keimpaan hallinto-oikeuteen ja vaati päätöksen kumoamista ja seuraamusmaksun hylkäämistä tai ainakin alentamista. Ajasto Oy:n mielestä päätös oli tehty väärään lakiin perustuen, koska asiassa olisi kuulunut soveltaa EY:n kilpailuoikeutta.

Korkein hallinto-oikeus totesi päätöksessään 22.8.2001, että kilpailuneuvosto on toiminut oikein käyttäessään asiassa kansallista oikeutta. Myös muilta osin korkein hallinto-oikeus katsoi, että kilpailuneuvoston päätös ei ole lainvastainen. Siksi Ajasto Oy:n valitus hylättiin. ☺

VIKKONLOPUT JA VIKKONUMEROT

Elokuun lopulla almanakkatoimistoon soitti turhautunut isä, joka oli joutunut jälleen riitelemään lastensa tapaamisesta. Huoltosopimuksessa oli määritelty, että tapaamisoikeus on kunkin kuun ensimmäisenä ja kolmantena viikonloppuna. Mutta kun kuukausi vaihtuu perjantain ja lauantain tai lauantain ja sunnuntain välissä, ei viikonlopun määritelmästä päästä osapuolten kesken yksimielisyyteen.

Almanakkatoimisto lähetti perusturvaministeri Osmo Soininvaaralle ehdotuksen, että viikonloput määriteltäisiin huoltosopimuksissa viikkonumeroiden mukaan. Esimerkiksi "parittomien viikkojen viikonloppu" olisi yksikäsitteinen ja tasapuolinen määritelmä.

Ministeriö reagoi nopeasti. Vanhempi hallitussihteeri Pia-Liisa Heiliö vastasi, että suositus otetaan mukaan tekeillä olevaan oppaaseen, jossa käsitellään huolto- ja tapaamissopimukseen liittyviä kysymyksiä. "Viesti tuli kuin tilauksesta", totesi Heiliö. "Se sisälsi konkreettisen ongelman ja siihen jopa ratkaisunkin. Ohje tulee tämän syksyn kuluessa painetuksi oppaaseen, jolla kokemuksemme mukaan tulee olemaan laaja ohjaava vaikutus ei vain sosiaalityöntekijöiden toimintaan vaan myös tuomioistuinten tuleviin ratkaisukäytäntöihin."

"Lapsen etu erotilanteessa. Opas sosiaalitoimelle" ilmestyy Stakesin Oppaita -sarjan numerona 46 mar-

ras-joulukuussa, kertoo oppaan toimittaja Sirpa Tasinen. Oppaan hinta on 98 mk. €

STEFANIDAGEN NÄRÄÄ RUOTSINKIELISIÄ

Ruotsinkieliset kalenterinkäyttäjät ovat oudoksuneet vuonna 2000 kalentereihin ilmestynyttä Stefanidagen-nimeä. Aikaisemmin toisen joulupäivän kohdalla luki aina Annandag jul.

Kalenterin lukijat ovat arvelleet, että yliopiston almanakkatoimisto on omin päin ottanut käyttöön uuden termin.

Kyseessä on kuitenkin kirkolliskokouksen päätös. Vuonna 1999 hyväksyttiin uusi evankeliumikirja niin suomeksi kuin ruotsiksi, ja uudet nimet tulivat voimaan adventtina 2000.

Suomenkielisessä evankeliumikirjassa otettiin tapanpäivä ensisijaiseksi pyhänimeksi aikaisemman toisen joulupäivän sijaan. Vastaava muutos tehtiin ruotsalaisella puolella, jossa Stefanidagen on nyt ensisijainen nimi ja Annandag jul toissijainen.

Helsingin yliopisto noudattaa omissa kalentereissaan ja almanakkatoimiston päivälissä evankeliumikirjan suosituksia. €

VANHA ALLAKKA VERKOSSA

"Minulla on hallussani almanakka vuodelta 1853. Skannasin sivut tietokoneelle ja tein niistä kotisivun", kertoo Hannu Lampi Alavudelta. Vanha almanakka on nähtävänä sivulla <http://www.sunpoint.net/~kotisivukurssi/almanakka/1853.htm>.

Allakkasivun oikeassa reunassa oleva päivämäärä on ns. vanhan luvun (juliaanisen kalenterin) päivämäärä, koska Venäjällä oli vielä voimassa vanha juliaaninen kalenteri, vaikka Suomessa oli jo uusi gregoriaaninen. Säamerkinnät ovat taas arvauksia kyseisen päivän säästä; arvaukset tehtiin luultavasti 19 vuotta aiemmin vallinneen sään mukaan.

